

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/181/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8820200450
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8820200450.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci maloletého U. O., B.. XX.X.XXXX, bytom pri matke, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, na návrh otca U. O., B.. XX.X.XXXX, X. U. N. XXXX/XX, P. B. O., zastúpeného JUDr. Janou Šepeľovou, advokátkou, Námestie slobody 13/25, Humenné, za účasti matky T. H. O., B.. XX.X.XXXX, X. U. N. XXXX/XX, P. B. O., O. Č. X. XX, W. - K., zastúpenej JUDr. Slávkou Kováčovou, advokátkou, Štúrova 20, Košice, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 6P/29/2020-180 zo dňa 6.10.2020 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č.k. 6P/29/2020-243 zo dňa 9.9.2021, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Otec sa podaným návrhom domáhal zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletému U., navrhol maloletého U. zveriť do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, výživné neurčiť. V priebehu konania zmenil svoj návrh a žiadal, aby súd zveril mal. U. do jeho osobnej starostlivosti, matku zaviazal platením výživného a upravil styk matky s maloletým dieťaťom.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Vranov nad Topľou ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“), napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. Súd návrh otca z a m i e t a.

II. Súd u r č u j e nad výchovou mal. U.N. O. dohľad.

III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.“

3. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 26, § 24 ods. 4, § 37 ods. 2 písm. b/, článok 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), § 121 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

4. Súd prvej inštancie mal preukázané, že matka riadne zabezpečuje starostlivosť o mal. dieťa, v jej starostlivosti neboli zistené také závažné nedostatky, ktoré by odôvodňovali zmenu rozhodnutia o úprave práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu. Súd nepopiera, že došlo k zhoršeniu prospechu maloletého, nie je však možné stotožniť s tvrdením otca, že jedinou príčinou zhoršeného prospechu maloletého je nedostatočná starostlivosť zo strany matky. Zhoršený prospech maloletého môže byť do istej miery aj reakciou na celkovú situáciu v rodine. Maloletý U. bol v dôsledku rozpadu vzťahu medzi jeho rodičmi vystavený sérii významných životných zmien, ktoré majú na dieťa destabilizujúci vplyv. Maloletý je vystavovaný vzhľadom na konfliktný vzťah rodičov stresovým situáciám, najmä za okolnosti, keď dieťa má vybudovaný silný citový vzťah k obom rodičom a rado by trávil čas s oboma rodičmi naraz. Súd vychádza aj z opakovaných výpovedí maloletého, ktorý počas celého konania preferoval matku, aj keď z jeho výpovede je zrejmé, že má dobrý vzťah aj s otcom, vyslovil, že radšej by býval so svojou matkou a sestrou a s otcom by trávil víkendy, prípadne prázdniny, neprekáža mu ani zmena školy. To, čo prezentoval otec, že syn mu tvrdil, že chce zostať vo P. B. O. je dôsledkom toho, že sa dostáva do konfliktu lojality a každému rodičovi povie, čo chce počuť. Keďže zo strany matky nebolo zistené zanedbanie starostlivosti, súd na názor dieťaťa prihliadol, aj keď vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že obaja rodičia majú predpoklady na to, aby im bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Otec má výrazný podiel na tom, že sa mal. U. vrátil k systematickej príprave na vyučovanie a výchovno-vzdelávacie výsledky sa u neho zlepšili, súd však bral do úvahy aj tú skutočnosť, že matka dieťaťu v aktuálnej životnej situácii môže poskytnúť lepšie emocionálne zázemie. Súd vzal do úvahy aj to, že maloletý je citovo naviazaný aj na svoju sestru, a v prípade jeho zverenia do starostlivosti otca, by došlo k pretrhnutiu súrodeneckých väzieb. Súd nesúhlasí s konštatovaním otca, že by súrodenci trávil spolu toľko času ako doposiaľ, nakoľko v prípade zverenia maloletého do starostlivosti otca by mal. U. v rámci úpravy styku trávil víkendy u matky a mal. P. u otca, deti by spolu boli minimálne, čím by mohlo dôjsť k ich vzájomnému odcudzeniu. Za záujem maloletých detí súd považoval zachovanie súrodeneckého putá, a to najmä za súčasnej konfliktnéj situácie medzi rodičmi, ktorá negatívne vplyva najmä na mal. U., ktorý je zaťažený súčasnou situáciou a vzájomným bojom rodičov o neho. Súd sa zaoberal aj výhradami otca, že maloletý má vo P. B. O. stabilné prostredie, na ktoré je zvyknutý, má tu vybudované rodinné a kamarátske väzby. Maloletý s odstupom času uviedol, že by radšej zostal bývať s mamou a sestrou v W., kde chce navštevovať aj školu. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že maloletý si na nové prostredie zvykol. Ak by tomu tak nebolo a maloletý by sa na nové prostredie neadaptoval, možno predpokladať, že by chcel zostať bývať naďalej vo P. B. O.. Berúc do úvahy výsledky vykonaného dokazovania sa javí, že je toho času v najlepšom záujme mal. dieťaťa, aby zostalo v osobnej starostlivosti matky, nakoľko v konaní neboli zistené také výrazné nedostatky v starostlivosti o maloletého, ktoré by odôvodňovali zmenu výchovného prostredia. Súd preto návrh otca zamietol a s prihliadnutím na uvedené zamietol aj návrh, ktorým sa domáhal, aby súd určil, že trvalé bydlisko mal. U. bude na adrese vo P. B..

5. V danom prípade vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že je potrebné zároveň uložiť výchovné opatrenie. Matka sa vyjadrila, že vzhľadom na vzniknutú situáciu v rodine je ochotná znášať nad výchovou maloletého dohľad. Maloletý bol v poslednom období vystavovaný viacerým záťažovým zmenám, ktoré sa môžu odzrkadliť na jeho zdravom vývine.

6. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 52 CMP.

7. Odvolací súd znesením č.k. 24CoP/21/2021-218 zo dňa 29.7.2021 vec vrátil na postup podľa § 225 CMP z dôvodu, že rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bol uložený dohľad nad výchovou maloletého U., neobsahuje obligatórnu náležitosť vyžadovanú v § 37 ods. 8 Zákona o rodine, a to je uvedenie obdobia, na ktoré sa výchovné opatrenie, v danom prípade dohľad nad výchovou maloletého U., určuje. Súd prvej inštancie dopĺňacím rozsudkom č.k. 6P/29/2020-243 zo dňa 9.9.2021 určil nad výchovou mal. U. dohľad na obdobie 9 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Otec s navrhnutou lehotou vyjadril súhlas.

III. Obsah odvolaní otca a vyjadrení k odvolaniu

8. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec z dôvodu, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav, nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy, vec nesprávne právne posúdil a odôvodnenie jeho rozhodnutia je nedostatočné a nepresvedčivé. Uviedol, že návrh podal z dôvodu, že sa výrazne zhoršil prospech maloletého tak na základnej škole, ako aj na základnej umeleckej škole a z dôvodu, že mal a stále má pochybnosti o dostatočnej starostlivosti matky o výchovu a starostlivosť o deti. Návrh podal len vo vzťahu k maloletému U., pretože P. je takmer dospelá,

čoskoro bude sama rozhodovať o svojom živote, a o stretávaní sa s rodičmi. Skutočnosť, že matka zmenila miesto výkonu svojho zamestnania na Ú. L. U. P. H. G. Z. T. P. B. O. do mesta W., považuje otec za pomstu, nakoľko vo P. B. O. mala uzatvorený pracovný pomer na dobu neurčitú. Po rozvede sa otec odsťahoval zo spoločného bytu a vrátil sa tam až po tom, ako zistil zhoršený prospech maloletého U. a nedostatočnú starostlivosť o deti zo strany matky. Poukázal na neodkladné opatrenie, ktorým bola matke uložená povinnosť zdržať sa premiestnenia maloletého U. do inej obce ako P. B. O., a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Napriek tomu, že rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť, toto neodkladné opatrenie nenaplnilo svoj účel, pretože maloletý U. sa väčšinu času zdržiava v W.. Namieta tvrdenie matky, že medzi ním a maloletým U. sa vyhrotili vzťahy, ktoré sú na veľmi dobrej úrovni, čo potvrdzuje aj maloletý U., ktorý by bol najradšej v starostlivosti oboch rodičov. Poukázal aj na základnú umeleckú školu, ktorú maloletý U. navštevuje X G., keďže otec vedie k hudbe obe deti a matke na tom nezáleží. V W. zabezpečila synovi základnú školu, zmenila zdravotnú starostlivosť, ale k základnej umeleckej škole sa nevyjadřila. Namieta, že súd bral do úvahy hlavne názor maloletého, ktorý údajne počas celého konania preferoval matku. Matka jednostranne vytrhla syna z domáceho prostredia, kde má stabilné prostredie, školu, kamarátov, starých rodičov do neistoty. U maloletého, ktorý začína byť v L. veku, dochádza k veľkej životnej zmene, ktorá nie je podľa názoru otca v jeho záujme. Otec má dôvodnú obavu, že sa zhorší jeho prospech, doteraz žil v malom meste, kde má svojich spolužiakov, učiteľky, kamarátov a obáva sa, že presťahovaním do veľkého mesta to bude mať na neho nepriaznivý vplyv, čo sa týka jeho psychiky a sebavedomia. K vyjadreniu syna, že chce bývať v W., lebo je tam jeho sestra, otec uviedol, že táto dosiahne plnoletosť, a to, že býva teraz spolu s matkou a bratom, sa môže zmeniť. Ďalej namieta, že matka preniesla ťarchu učenia na dcéru, ktorá má dosť povinností, pretože študuje na náročnom X. R.. K súrodeneckým vzťahom namieta, že súd nebral do úvahy, že súrodenci boli minimálne v kontakte už od doby, kedy P. nastúpila na X.I. R. P. W., teda tento stav bol akceptovaný viac ako 2 roky. Otec je presvedčený, že sa maloletý priklonil k názoru matky z dôvodu, že otec je na neho prísnejší, pričom matka je benevolentnejšia. Matka býva v prenajatom byte a u otca má syn vhodné podmienky v byte, v ktorom vyrastal, žil by naďalej v stabilnom prostredí, ktoré mu je známe. S dohľadom nad výchovou maloletého U. nesúhlasí, pretože syn už bol dosť vystavený stresujúcim situáciám. Ak bude maloletý zverený do osobnej starostlivosti u otca, nebude musieť odolávať novým zmenám, nebude vystavený stresujúcim situáciám z nového školského prostredia, hľadania si nových kamarátov, teda dohľad nad jeho výchovou nebude potrebný. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Alternatívne navrhuje zveriť maloletého do starostlivosti otca, zaviazat' matku prispievať na jeho výživu sumou 150,- eur mesačne a upraviť stretávanie matky so synom každý nepárny víkend, od piatku od 17.00 hod. do nedele do 18.00 hod., počas letných prázdnin od 15.7. od 10.00 hod. do 31.7. do 18.00 hod., a od 15.8. od 10.00 hod. do 31.8. do 18.00 hod.

9. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny. Odvolanie otca považuje za tendenčné v snahe predĺžiť toto konanie. Uviedla, že otec nerešpektuje vôľu maloletého, ktorý sa vyjadřil, že chce bývať s matkou v W., a za tejto situácie matka, ktorá býva v W., musí odovzdávať syna cez týždeň, aby mohol chodiť do školy k otcovi aj napriek tomu, že je jej zverený do výchovy, chce sa o neho ďalej starať a syn zdieľa ten istý názor. Uviedla, že skutočne odišla za prácou, ktorá jej viac vyhovovala, aj za účelom vytvorenia lepšieho vzťahu, keďže bývanie v jednej domácnosti s otcom bolo pre matku nemysliteľné. Nie je v záujme rodiny, aby súrodenci boli oddelení a nežili spolu v jednej domácnosti, nakoľko sú na seba naviazaní, pomáhajú si a podporujú sa. Maloletý U. sa vyjadřil, že chce byť v W., čo otec nedokáže rešpektovať, a teda matka si nevie predstaviť ako by rešpektoval iné potreby a názory maloletého U.. Ďalej uviedla, že v súčasnosti sa rieši aj vyporiadanie BSM, pričom matka žiada byť do jej výlučného vlastníctva, ktorý chce predať, keďže otec detí ju nemá čím vyplatiť, a teda si nevie predstaviť, kde by otec so synom odišiel bývať, ak by ho mal zvereného do osobnej starostlivosti.

10. V ďalšom vyjadrení zo dňa 9.3.2021 matka uviedla, že maloletý U. býva u nej a vzhľadom na možnosť dištančného štúdia je možné, aby toto prevádzal aj z miesta bydliska v W.. Maloletý je stabilizovaný, zlepšil sa mu prospech a chce jednoznačne bývať s matkou a so sestrou.

11. Otec v stanovisku zo dňa 7.9.2021 uviedol, že po dištančnom vzdelávaní mal maloletý U. obrovské nedostatky v štúdiu, jeho prospech sa zhoršoval a vyučovanie online v ZUŠ mu matka neumožnila. Otec uviedol, že pod jeho velením je jeho napredovanie lepšie.

12. Matka vo vyjadrení zo dňa 20.9.2021 uviedla, že začal ďalší školský rok, kedy maloletý U. musí, pretože jeho otec si to tak želá, cestovať do základnej školy z W., kde býva s matkou, do P. B. O., čo je náročné, a to aj napriek tomu, že je v starostlivosti matky a matka ho vidí len cez víkend. Počas dohľadu stanovenému súdom sa prospech syna v škole nezhoršil a tak ako iným deťom, ide mu niektorý predmet viac a iný menej. Snažia sa však všetko spolu zvládnuť, učiť sa spoločne, matka ho skúša alebo sa učia spolu.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

13. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d), g) CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez väznanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP.

14. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o návrhu otca o zmene úpravy výkonu osobnej starostlivosti. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku i argumenty predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky na dané skutkové okolnosti pre zamietnutie návrhu otca na zmenu ostatného rozhodnutia o úprave práv a povinností rodičov k maloletému.

15. Odvolací súd, rozhodujúc o odvolaní podanom otcom dieťaťa, preskúmal v danej veci napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, konanie, ktoré mu predchádzalo a tiež dôvody odvolania a skonštatoval, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, jednotlivé dôkazy vyhodnotil a na ich závere vec aj správne právne posúdil. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská účastníkov konania k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že otec dieťaťa sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvého stupňa nestotožňuje, neznamená, že jeho zdôvodnenie nezodpovedá požiadavkám, ktoré na túto časť rozhodnutia kladie vyššie citované zákonné ustanovenie. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré návrh otca na zmenu výkonu rodičovských práv a povinností zamietol. Odvolací súd sa s týmto odôvodnením v plnom rozsahu stotožnil a preto na správnosť týchto dôvodov ďalej, podľa § 387 ods. 2 CSP, iba poukazuje.

16. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku, odvolací súd uvádza, že v zmysle ustanovenia § 26 Zákona o rodine i v spojení s ustanovením § 121 Civilného mimosporového poriadku dohody a súdne rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností možno zmeniť, ak sa menia pomery, resp. ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre doterajšiu úpravu, pričom zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Hmotnoprávnou podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností je teda zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výkon rodičovských práv a povinností za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane rodičov maloletého alebo na strane maloletého, alebo objektívne - vývojom objektívnych okolností.

17. Úprava práv a povinností rodičov k maloletým deťom sa uskutočňuje podľa stavu zisteného v čase rozhodovania súdu (§ 217 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Po tejto úprave však môžu nastať zmeny tak v pomeroch rodičov, ako aj v pomeroch maloletých detí, odôvodňujúcich zmenu pôvodného rozhodnutia súdu, príp. dohody rodičov. Iba zmena závažnejšieho charakteru môže byť dôvodom na takú zmenu rozhodnutia. Zmena pomerov môže spočívať v rôznych okolnostiach, ktoré

sú rozhodujúce z hľadiska záujmu maloletých detí. Pri úvahe o tom, či sa má zmeniť rozhodnutie súdu alebo dohoda rodičov, treba mať na zreteli záujem dieťaťa na jeho riadnej výchove, pri rešpektovaní stálosti výchovného prostredia. Zmena doterajšieho výchovného prostredia je odôvodnená najmä vtedy, keď doterajšie výchovné prostredie už nezabezpečuje priaznivé podmienky pre plnohodnotný vývoj a rozvoj maloletého dieťaťa. Základným predpokladom pre zmenu pôvodného rozhodnutia súdu je, že od pôvodného rozhodnutia došlo k takej zmene pomerov, ktorá vyžaduje zmenu pôvodnej úpravy, zohľadňujúc pritom primárne záujem maloletého dieťa.

18. Zo zisteného skutočného stavu veci vyplýva, že rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti. Manželstvo rodičov maloletého U. bolo rozvedené rozsudkom súdu prvej inštancie č.k. 6P/78/2018-69 zo dňa 14.11.2017 v spojení s rozsudkom odvolacieho súd č.k. 24CoP/51/2018-170 zo dňa 29.1.2019. Na čas po rozvode boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky, a otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej P. sumou 200,- eur mesačne a maloletého U. sumou 150,- eur mesačne. Zároveň bol upravený styk otca s maloletými deťmi, každý párný víkend od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod., a počas letných prázdnin prvých 14 dní v mesiaci júl a prvých 14 dní v mesiaci august. Uznesením súd prvej inštancie č.k. 6P/48/2020 zo dňa 25.2.2020 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým matke uložil povinnosť zdržať sa premiestnenia maloletého U. tým, že zmení jeho bydlisko do inej obce ako P. B. O.L., a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na súde prvej inštancie pod sp.zn. 6P/29/2020. Matka sa dňa 1.3.2020 presťahovala do W., maloletý navštevuje Z. školu vo P. B. O.. Otec zastáva názor, že dieťa chce ostať bývať vo P. B. O., kde má školu, kamarátov, zázemie, je zvyknutý na prostredie. Maloletý U. chce bývať v W., teší sa do novej školy, že si nájde priateľov, chce ostať pri sestre a mame, a cez víkendy chce chodiť každý druhý víkend k otcovi, a každý druhý víkend chce tráviť v W., cez prázdniny chce tráviť polovicu času u otca, a polovicu u mamy.

19. Vo vzťahu k odvolacím námietkam otca odvolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj napr. IV.ÚS 252/2004, I.ÚS 50/2004, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003). Za porušenie tohto základného práva teda nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení, skutkový (skutočný) stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam. Stručne možno zhrnúť, že odlišný názor účastníka konania vo vzťahu k hodnotiacemu úsudku súdu nečiní rozsudok nepreskúmateľným ani nezákonným. Napokon je potrebné dodať, že terajšia právna úprava vyplývajúca z Civilného sporového poriadku, konkrétne z ust. § 387 ods. 3 umožňuje odvolaciemu súdu zaoberať sa vo vlastnom odôvodnení rozhodnutia aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie, z čoho vyplýva, že zákonodarca čiastočnú neodôvodnenosť rozhodnutia nepovažuje za takú vadu konania, ktorá by účastníkom konania odníkala možnosť konať na súde, a to obzvlášť s poukazom i na ustanovenia Civilného mimosporového poriadku, v rámci ktorého odvolací súd nie je viazaný jednak odvolacími dôvodmi a ani rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

20. K námietke otca, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam je potrebné uviesť, že hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti

musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

21. Civilný mimosporový poriadok ukladá účastníkom povinnosť označiť dôkazy na preukázanie ich tvrdení (§ 25 Civilného mimosporového poriadku), pričom v mimosporovom konaní je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci (§ 36 Civilného mimosporového poriadku). O tom, ktoré z označených dôkazov budú vykonané, rozhoduje vždy súd (§ 185 ods. 1 Civilného sporového poriadku). To znamená, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov preto nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi konania odňatie možnosti konať pred súdom a zakladajúcou tým prípustnosť dovolania (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 37/1993 a pod R 125/1999). Odňatie možnosti konať pred súdom s následkom prípustnosti dovolania nezakladá bez ďalšieho ani prípadná skutočnosť, že by bolo možné mať výhrady voči dôvodom, pre ktoré súd navrhnuté dôkazy nevykoná (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18.04.2012, sp. zn. 6Cdo 51/2012). Súd pri vykonávaní dokazovania nie je viazaný návrhmi účastníkov a nemá povinnosť všetky navrhnuté dôkazy vykonať. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi odňatie možnosti konať pred súdom, pretože je vecou súdu, aby rozhodol, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Toto oprávnenie súdu sa neviaže na návrhy účastníka konania (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14.09.2011, sp. zn. 6Cdo 153/2011).

22. Otec svoju odvolaciu argumentáciu postavil na svojom presvedčení, že má pochybnosti o dostatočnej starostlivosti matky o maloletého, ďalej, že súd preferoval v konaní názor maloletého, ktorý sa priklonil k názoru matky z dôvodu, že otec je na neho prísnejší. Namietal, že u maloletého dochádza k veľkej životnej zmene, ktorá nie je podľa názoru otca v jeho záujme. Otec má dôvodnú obavu, že sa zhorší jeho prospech, doteraz žil v malom meste, kde má svojich spolužiakov, učiteľky, kamarátov a obáva sa, že presťahovaním do veľkého mesta to bude mať na neho nepriaznivý vplyv. S dohľadom nad výchovou maloletého U. nesúhlasí, pretože syn už bol dosť vystavený stresujúcim situáciám.

23. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

24. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

25. V preskúvanom prípade má najvyššiu prioritu najlepší záujem mal. U.. Ten vyhodnocuje súd v každej jednotlivéj veci osobitne, za pomoci kritérií, demonštratívne vymedzených zákonodarcom v čl. 5 Zákona o rodine.

26. Pokiaľ ide o názor maloletého, niet sporu o tom, že maloleté dieťa má právo samostatne a slobodne vyjadriť svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Akékoľvek rozhodnutie, ktoré nezohľadnilo a názory dieťaťa a nevenovalo im náležitú pozornosť zodpovedajúcu jeho veku, rozumovej a mravnej vyspelosti, upiera dieťaťu možnosť ovplyvniť určenie jeho najlepšieho záujmu. (porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo/492/2015 zo dňa 22. júna 2016)

27. Na druhej strane je však potrebné mať na zreteli to, že nie je možné, aby všeobecné súdy názor maloletého dieťaťa bez ďalšieho prevzali a následne založili svoje rozhodnutie iba na jeho prianí a nie

na starostlivom a komplexnom posudzovaní jeho záujmov (porovnaj rozsudok ESLP vo veci C. proti Fínsku zo dňa 9. Mája 2006, č. 18249/01, bod 57-59).

28. Súd prvej inštancie preukázateľne prihliadol na názor maloletého U., maloletému bolo umožnené realizovať jeho tzv. participačné právo na konaní, ktoré sa ho týka, čím dal súd jasne najavo, že dieťa nie je len pasívnym a objektívnym pozorovateľom udalostí, ktoré sa ho týkajú, ale je predovšetkým dôležitým subjektom práva, ktorému je venovaná pozornosť. Súd vyhodnotil názor maloletého U. spoločne so všetkými skutočnosťami, ktoré vyšli počas konania najavo, v dôsledku čoho rozhodol tak, že návrh otca na zmenu osobnej starostlivosti zamietol. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie venoval náležitú pozornosť názoru vyjadrenému maloletým, zohľadnil jeho úroveň chápania prejednávanej veci a dôsledkov konkrétneho rozhodnutia. Zároveň vyhodnotil všetky ostatné skutočnosti prejednávanej veci a následky svojho rozhodnutia nielen vo vzťahu k aktuálnym, ale aj budúcim vývinovým a vzťahovým potrebám dieťaťa, preto odvolací súd nesúhlasí s názorom otca, že súd rozhodol výlučne podľa názoru dieťaťa a v súlade s jeho želaním. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zohľadňuje záujem maloletého, osobnosť rodičov, vzťah rodičov k dieťaťu, vzťah dieťaťa ku každému rodičovi.

29. Odvolací súd poukazuje na to, že rodičia samotní síce vnímajú aktuálnu situáciu zaťažujúco, najmä otec dieťaťa, avšak u mal. U. to tak vnímané nie je. V súčasnosti zmena rodinného prostredia na strane matky nadobudla trvalejší charakter (v W. býva aj so sestrou mal. U. dlhší čas), matka získala samostatné bývanie a nastúpila do práce, v W. študuje aj sestra maloletého, s ktorou sú si blízki. Z dokazovania bolo zistené, že mal. U. sa identifikoval s novým životným prostredím, želá si navštevovať školu v W. a zaradiť sa do školského kolektívu, chce si vytvoriť priateľské väzby, praje si žiť s matkou a svojou sestrou a čo je podstatné, prejavil vôľu žiť v W., a nechce žiť vo P. B. O.. Súčasná právna úprava, rešpektujúca ako prvoradé hľadisko záujem dieťaťa, kladie dôraz pri rozhodovaní aj na uváženie dieťaťom vyjadreného názoru. Mal. U. má XX rokov, a preto i vyjadreniu jeho vôle musí byť venovaná istá pozornosť. Vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a bydliskom otca nemôže byť rozhodujúcim kritériom, a jej negatívny dopad na kvalitu vzťahu medzi nimi možno zmierniť, resp. vyvážiť ju inou formou kontaktu otca so synom, pričom odvolací súd zdôrazňuje, že iniciatíva musí v každom prípade vychádzať od rodičov. Súd prvej inštancie v tomto smere starostlivo zvážil všetky skutkové okolnosti, ktoré v priebehu konania vyšli najavo z rozsiahleho dokazovania a jeho záveru, že nie je v záujme mal. dieťaťa vyhovieť návrhu otca na zmenu osobnej starostlivosti, niet čo vytknúť. Otcom dieťaťa tvrdená nedostatočná starostlivosť vo vzťahu k prospechu dieťaťa nemôže byť sama osebe dôvodom pre vyhoviecie návrhu otca. Správny bol v tejto súvislosti i záver súdu prvej inštancie, že v konaní bolo zistené, že matka maloletého, ktorej bol maloletý dopsial zverený do osobnej starostlivosti, má vytvorené vhodné podmienky pre výchovu a starostlivosť o maloleté dieťa, nebol daný dôvod na zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia a návrh otca na zverenie dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti nebol dôvodný. Otec dieťaťa v podanom odvolaní uvádza svoje subjektívne tvrdenia, že presťahovanie maloletého do veľkého mesta bude mať na neho nepriaznivý vplyv, pričom tieto tvrdenia dopĺňa svojimi úvahami. Uvedené tvrdenia však vôbec žiadnym spôsobom nepreukázal a tieto neboli ani v rámci konania na súde prvej inštancie preukázané ako pravdivé. Vzhľadom k tomu odvolací súd konštatuje, že tieto tvrdenia otca sú v rovine jeho subjektívnych pocitov a tvrdení, ktoré neboli žiadnym dôkazom preukázané. Súd prvej inštancie sa pritom v napadnutom rozsudku v dostatočnom rozsahu vysporiadal so všetkými podstatnými skutkovými tvrdeniami a argumentami účastníkov, v odôvodnení uviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých vychádzal a ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil, a to i pokiaľ ide o zamietnutie návrhu otca na zverenie detí do jeho osobnej starostlivosti. Rozhodnutie súdu prvej inštancie spĺňa požiadavky na odôvodnenie rozsudku v zmysle § 220 ods. 2 až 4 CSP a odvolacia námietka otca detí ohľadne nedostatku odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie bola nedôvodná.

30. Súd prvej inštancie pritom správne dospel k záveru, že v prejednávanej veci nie sú za súčasného (aktuálneho) stavu splnené zákonné podmienky pre zmenu zverenia maloletého U., pretože lepšie predpoklady a podmienky pre zabezpečenie osobnej starostlivosti sú na strane matky. Rozhodujúcim faktorom je nesporne skutočnosť, že matka aktuálne dokáže primerane reagovať na vývinové potreby dieťaťa z hľadiska poskytovania emočného bezpečia a spoľahlivosti, teda uvedené je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa. Pre úplnosť je potrebné dodať, že súd prvej inštancie reflektoval i na ďalšiu skutočnosť, a to vytváranie a prehľbovanie súrodeneckého vzťahu so sestrou maloletého, a to P., ktorá bola tiež zverená do jej osobnej starostlivosti, aj napriek tomu, že táto je už v súčasnosti plnoletá.

31. Rovnako za vecne správne považoval odvolací súd aj rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o nariadení výchovného opatrenia - určení dohľadu nad výchovou maloletého. Súd prvej inštancie založil v tejto časti svoje rozhodnutie na tom závere, že videl potrebu ďalšej spolupráce v rodine maloletého v podobe výchovného opatrenia - dohľadu nad výchovou maloletého, keďže maloletý bol v poslednom období vystavovaný viacerým záťažovým zmenám, ktoré sa môžu odzrkadliť na jeho zdravom vývine. Po preskúmaní námietok, ktoré boli v odvolaní vznesené otcom, sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a nariadenie výchovného opatrenia považuje za dôvodné, pretože je v oprávnenom záujme maloletého. Prvoinštančný súd svoje rozhodnutie, ktorým nariadil výchovné opatrenie, riadne odôvodnil. Zaoberal sa okolnosťami, ktoré boli uvedené ako dôvod na nariadenie výchovného opatrenia a správne zistil, že predpoklady na jeho nariadenie sú dané. Účelom výchovného opatrenia bude zistiť, či rodinné prostredie maloletého sa zastabilizovalo, či nie je narušený psychický a fyzický vývin maloletého, celkovo bude sledovaný jeho osobnostný vývoj.

32. Systém výchovných opatrení v zmysle ust. § 37 Zákona o rodine je vybudovaný systematicky, od miernejších zásahov, ako je dohľad, k vážnejším zásahom. Výhodou tohto opatrenia je, že súd po uložení výchovného opatrenia sleduje jeho vykonávanie, a to v súčinnosti s orgánom sociálno-právnej ochrany detí, v súčinnosti s obcou, školou. Hmotno-právnou podmienkou uloženia výchovného opatrenia je, že to vyžaduje záujem dieťaťa. Pokiaľ je súd toho názoru, že výchovné opatrenie už nie je potrebné, môže ho zrušiť. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti dospel odvolací súd identicky so súdom prvej inštancie k záveru o dôvodnosti nariadenia výchovného opatrenia - dohľadu.

33. Odvolacie námietky otca teda nespochybnili vecnú správnosť rozsudku v jeho napadnutých častiach. Preto za daného stavu odvolací súd potvrdil rozsudok ako vecne správny, postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP, v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP.

34. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladal dôvod pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP.

35. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).